

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
 ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
 ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
 ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
 ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
 ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
 'Αριθ. 'Ερωτ. *Μαι VII 55/1978*

Α'
 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
 ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
 ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

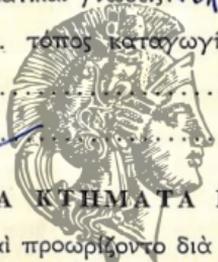
18-22 / 1/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Μακαριόπολιν*....
(παιλιότερον ὄνομα: *Μακαριόπολις*), Ἐπαρχίας *Αἰμωλίας*,
Νομοῦ *Πέλλης*
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Μαχαριόδου*
Γεωργίου..... ἐπάγγελμα *διδάσκων*
ἐγγύθεν ἢ ἐπὶ 18-22 Ἰανουαρίου 1920
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Ταχυδρομικὴ Ἀριδαίας*.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. *Ὁμολογῶ*.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Θεόφιλος Ζηκοῦ, γεωργός*,.....
Ἐὸν χαρτογράφου.....
ἡλικία *71*..... γραμματικαὶ γνώσεις *Ἑλληνιστικῆς Δημοτικῆς*
..... τόπος καταγωγῆς *Κεραεῶν*.....
Πόντου.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; *Ὁ πλὸς ὁ κώμης εὐκαλιερῶν μετ' ἐρουπνομῆς*
καὶ ἐπὶ τῶν καλλιγεγραμμένων εὐκαλιερῶν ἐβοσκίον ποιμνία προβάτων
ἀπὸ 30 Σεπτεμβρίου μέχρι 15 Ἰανουαρίου
Ἐπιήρχον αὐταὶ χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; *οὐκ*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς,
π.χ. Τούρκους) γ) εἰς Κοινότητες δ) εἰς μονὰς κλπ. *Ἐξ χωρικοῦ,*
Ἐξ γαιοκτήμονος, Ἕλληνας καὶ τούρκους, Ἐξ Μακαριόπολης
καὶ κωμῆς
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; *Ὁχι*..... *Ἐπιήρχον*..... *Ἐπιήρχον*..... *Ἐπιήρχον*
Ἐπιήρχον..... *Ἐπιήρχον*..... *Ἐπιήρχον*..... *Ἐπιήρχον*.....

δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λουλουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; *ταῖς χωράφια-εὐφραίνοντο με ζωϊκὴν κόπρον καὶ με ψήφια (χαψί) τὰ ἐπίπεδα κατὰ θέρους με πτερόφυκον γῆν. καὶ με τὰ ζῶον τὰ τσο-υάι... ἤδηρκε. τῶν με πτερόφυκα φυτό. βάλνι μωλι τ καὶ ἔχρυβι μοσαι το ὅ μισαῖμα ὀνομαζικο ἔχουσι ταβι καὶ διαρνωθε... 7. μῶνις.....*

2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *τὸ ἔτος 1950.....*

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *ἀπὸ τὸ 1900. τὸ βιαιουφρὸν ἀροτρον καὶ ἀπὸ τὸ 1950 τρακτέρ καὶ τὸ 1955 μηχανή θρι-βρωτ*

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; *τὰ ἀρὰ ὀργώμα με μονόφτερο ἢ διφτερο βασίς. ἔτα ἄλλα ὀργώματα με δίφτερο. ἤδηρκε. εἰς τεχνίσις εἰ μὰθε χωρὶς ἢ καὶ εἰς μερὸς χωρὶς..... ὁ κατασκευαστὴς ὀνομαζικο κτλ*

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. *ταῖ βιν*

- 1. χερσὶ 4... γῆν 7..... 10... τρῶμα..
- 2..... 5... ὠτὶ 8.....
- 3. κουεὶ 6..... 9... ὀχ.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει); *ἀπὸ τὸ ἔτος 1950..*
- 3) Μηχανὴ θηρισμοῦ *ἀπὸ τὸ ἔτος 1955.....*

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....1955

5) Μηχανή ἄλωνισμοῦ1955

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Ο. ΚΑΛΑΙΒΕΚΙΔΗΣ ΔΟΥ.*

*Μοτέλο. Χρηστέον. Εἶχανε τὰν Ἀραβίῶν βαρβαρὸν
βίμερον. Δὴν. ματαβιενόσαν.*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>πλοῖβ</i>	6.	11.
2. <i>ὄχ</i>	7.	12.
3. <i>χον</i>	8. <i>ζεμῖρ</i>	13.
4. <i>ὠτι</i>	9.	14.
5. <i>κουρῖ</i>	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀριθμῆσιν).

- 4) Τὸ ὄνι. Τὸ ὄνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφῆσατε τὸ ἐν χρήσει ὄνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

τὸ ὄνι... εἶναι... ἐκ τῶν... τελευταίας... ἡμῶν... ἀρο-
 τριῶν... κτλ... οὕτως.....

ὄνι

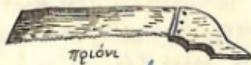
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ... ἰσθμίου ... ἰσθμίου ...

εἰκονιζόμενον.....

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ... ἰσθμίου ...

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

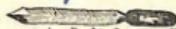
πριόνι

τεβερὲ

ἀρίδι

ἀρίδα

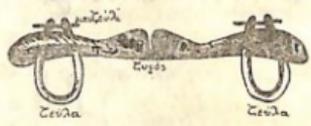
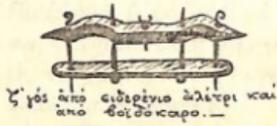
ρινί

ρινί ἢ ξυλοφαί (ἀρνάρι)

- 8) α) Διά τόν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. . . *βόες, ἡμίονοι, ὄνοι. τοῦ 1930*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἔν ; . . . *ἐκρηκίμοσσιον. τοῦ 1930*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;

Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα εἶναι ἀναγκαῖος ὁ ζυγός

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ *γὰρ ζεύλα* ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

Ζεύλα

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγόν (πολλαχῶς : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ;

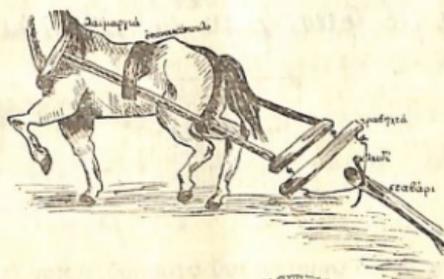
Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τοῦ (τὸ ζέγιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; τὰ βελτιωμένα να ἐρχομαι μόνον τῶν ἰσταν ἐπιπέδων τῶν ζυγῶν τὰ δὲ βελτιωμένα τὰ πάλαιον ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ καὶ τῶν ὀρίμων

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) τήν σκευήν, τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

.....

.....

.....

ζ'. Ἄροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποία ἢ σιγήσεια εἰς τὸν τόπον σας.

Κρητικὸν καὶ μετὰ ὑπερῆρας καὶ καίτοι οἰδιοκτῆτης. Ὄσα ὄργω. ἀλωκίβη. ἡ.θιοκαρῆνα. καὶ χαρῆ. α. ἄροτρον. ὄργωνε. καὶ ἡ. γυναῖκα

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἄλογου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

Κρητικῶν. τὸ. ζῶον. ἀλό τὸ. αὐτὸ. καὶ. τὸ. ὄργωνε. βῆ. ζῶον. βγαδόμε. τῶν ζῶων. (ζῶων). ἐπινοήσατε. τὸ. ζῶον. βῆ. τῶν. ζῶων

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

Κρητικῶν. ἀ. ἀνω.....

.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

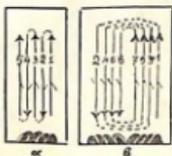
Ὄσα ζῶα. εἶναι. ἐπινοήσασθε. ἀν. δεκάται. Ὄσα δὲν εἶναι. ἐπινοήσασθε. δεκάται. ἀπὸ. τῶν. κρητικῶν.....

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακίες) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Παλαιότερον... ἀπὸ χρησιμοποιοῦμε... εἰς... με...
 τῶν περιήλων... (α).....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

ἄλλοτερον... με... εἰς... με... τῶν περιήλων... (β).....

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσθραδες κ.λ.π.);

Τὸ... ὄργωμα... εἰς... με...
 Παλαιότερον... διχως... χωρὶς... τῶν χωράφι, τῶν
 ὀμυ... χωρὶς... εἰς... με...
 Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν; με...
 αἰφοιμῶν.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον; ...
 ἢ εἰς... ἀραβικῶν... φασολῶν.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὄργωμα: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. ...
 τὸ... ὄργωμα... εἰς...
 νῆτο... ὄργωμα... καὶ... τῶν χωράφι...
 ὄργωμα... πλάγιως... με... χωρῶν.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *Διὰ... ἐπὶ... φαιβορίων... ἀραβοσίτου...*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτὰ π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *ὀργώματα 5-7... ἀπὸ 15-4. μέχρι ἄρχῆς Ἀπριλίου ὀργώματα... Δικοβόλισμα... Τριβόλισμα... Τετραβόλισμα... Πενταβόλισμα... Ἑξαβόλισμα... Ἐπταβόλισμα...*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπουτήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

3-4 ὀργώματα... ἀπὸ 15-4...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῆ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῆ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Διὰ 3-4 ἐτη... ἀφαιρετὸ τὸ χωράφι...

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; *διὰ 6-8 ἄρῃ... 3 ὀργώματα... μέχρι Σεπτεμβρίου*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; *τὰ... δισάκι...*

Ἄρα... καὶ... μούλα... (ἀραβί... ἀπὸ... φεμαρίνα) τὸ ὁποῖον περιέχει τὸ ἄρῃ...

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδᾶρι, τὰ φερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὄνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Μὲ κιν. Βασιλικῶν...*

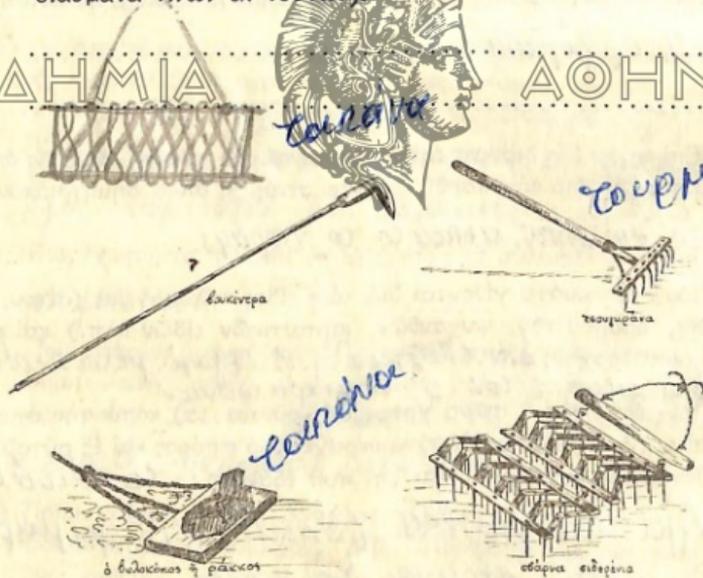
(λαμνί.) μὲ κιν. Βασιλικῶν... εἰς τὸν ἀγρὸν... κιν. Βασιλικῶν... εἰς τὸν ἀγρὸν...

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *τὸ σβάρνισμα... διβόλισμα... μετὰ τὸ ὄργωμα...*

τὸ ὄργωμα... διβόλισμα... μετὰ τὸν ἀγρὸν... σβάρνισμα...

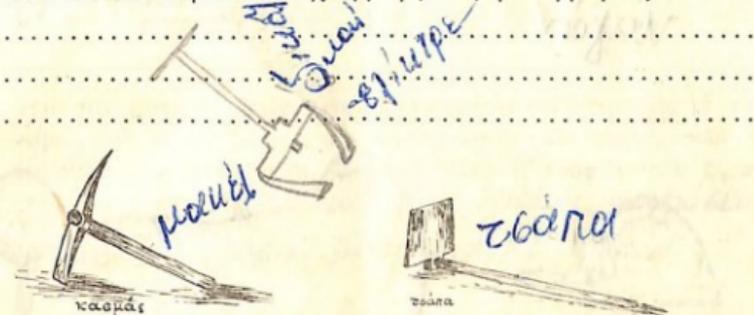
3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κῆπου π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Ὄταν... εἰς... μὲν... ὑπὸ... δένδρα... ἢ... εὐδα...
ἢ... τὰ... ἀδελφοὶ... τὸ... ζευγολάτην... βοῦδοι...
ἀδελφοί

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. τὰ... κομμίνονα... χαρμῆλα

διὰ... τριφύλλι... χαρμῆλα... ἢ... αὐρακίς... ριζίμο...
βλαβερὸν... ἐβαρνεῖται... (ταρὰ... κ.β. κ.α.)

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν ἐσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. Πρὸ... τοῦ... 1920... εἰς... τὰ... (λαίμους.)

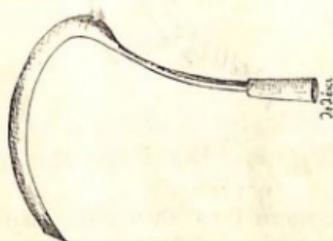
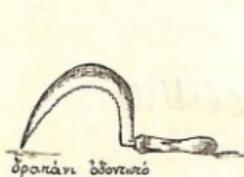
ταρὰ... αὐρακίς

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *δρεπάνι... μαχαίρι...*

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσση) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) *κόσση (μάχαιρα)*.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *πο. ομαλή*

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *ἀπὸ ξύλο. ἢ τὰ δύο ἄκρα μακρὸς καὶ βραχὺ μέγεθος...*

5) Ποίος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά εργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) *τὸ μαχαίρι... ὁ εἰσθλακός...*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *ἦτο... καὶ... ἐλκο... ἀκόμη... ἐν χρόνῳ... ὁ θερισμὸς... τῶν θεσπίων... μόνον... διὰ τῶν χειρῶν...*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *ἐθερίζοντο... 20. πόδια... διὰ τὸ ἐδαφὸς*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένου) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *ἐφεξομα...*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἀλλὰ πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *οἱ ἴδιοι θεριστὰι... εὐφρέρον τὰ δράγματα... καὶ τὰ δένον... τὰ δράγματα... ἀποκαίζονται καὶ ἀχμαμίζ...*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *πέντε χεριές... ἕνα... μέτρο... ἀποκαίζονται... ἕνα... δέμα... καὶ... αἱ μεγάλα... ἀποκαίζονται πρὸς τῶν... ἴσιν... κατεῦδον...*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λοῦνται ἀγκαλιές. . . *γ. ε. γομφίαι . . . χυμαίαι*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; . *Θ. ἐρίδαυ . . . α. υ. φ. ε.*
καὶ . . . γ. ο. ναίαιες . . . Θ. ἐρίδαυ . . . κ. π. ο. ται . . .
ἴδιο αὐτῶν . . .

2) Πώς ἠμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκόπην (ξεκοπῆς). Ποία ἴτη ἢ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἴτο μετὰ παροχής φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας οὐματολογίαν)

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αισθάνωνται
 κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῆ ἡ μέση των) ; *οἱ . . . θερισταί . . .*
ἄνδρες καὶ γυναῖκες . . . ἔφερον . . . ξύμνα . . . δούματα . . . εἰς . . .
τὴν ἀριστερὰν χεῖρα . . . Αἰὰ . . . νὰ μὴ πονῆ . . . ἢ . . . μέσῳ . . .
των ἔδαμων . . . μὲν . . . ξύμνα . . . γύρω τους . . .

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

-Ἐδίδετο . . . καὶ δίδεται . . . ἐπιμαρτυρία . . . μόνου ἢ . . .
 πρὸς τὴν ἡμέραν ἢ ἐβδομαίως . . . προτιμῶν τῶν Δεσφῶν

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Δύο πορτεόλια . . .

Ἐμαρμα β' ἐναντι χωράφου . . . θραύεινε . . . ἔμαρσαν
 νὰ . . . θραύονται . . . τ' ἐν τριεμασί . . . ναυκίσει

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ μάθαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς, ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι

ἔθιμον. Ἄλλο γέννημα εἰς . . . σταυροειδῶς . . . σταυροειδῶς
 ἀποκομῆ τῶν βενκίδων καὶ ἀποκομῆ δόκρῖτου μέρος εἰς

τὸ χωράφι καὶ εἰς τὸ κέντρον . . . τὰ θραύει καὶ μόνου
 ἑταυρέ εἰς . . . ἐπιμαρτυρία . . . Ἄν . . . τὴν καὶ βανδουτ
 τὰ παιδιὰ . . . εἰς τὸ θέρος . . . ὅταν τηγνῶσιν ριχθῶν
 τὸ δρεπάνι . . . εἰς τὸ χωράφον . . . Αἰετὸ δεικνύει ὅτι θείων τὸ
 ὄνομα τῶν γιὰ γέννη

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχυῶν.

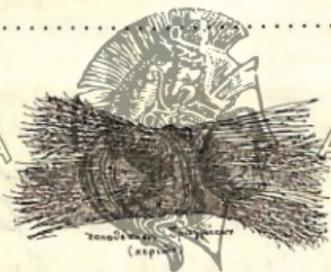
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

τὸ δέσιμον . . . ἐγίνετο
 ἄμεσως μετὰ τὸ θέρος καὶ βενκίδως τὸ
 ἔσπερας

- 2) Πώς γίνεται τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.

Οἱ δεματισταὶ ἔδεναν, καὶ ἔδεναν μετὰ τῶν ἰδίων βλαχυστῶν ἀρούριων ἀφ' ἑξῆς ἀπὸ τῶν ἰδίων κτήματι. Κατὰ τὸ δέσιμο ἐχρησιμοποιοῦσαν ξύζα βούβερν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν ἢ συνεκεντρῶνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρῶνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Τὰ δεμάτια ἀμέσως μετέφεροντο εἰς ψιγὰ μέρος τοῦ κτηματίας γιὰ νὰ μὴ βροχισθῶν ἀπὸ θιμνιότου κτηματία ἐτοποθετοῦντο εἰς βλαυροειδῆς 13-17 δεμάτια καὶ αἰχνοειδῆς 150-180 δεμάτια.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

φωτογραφίας) τὸ μαθεμα. τῶν τριφυμῶν μὲ... τῶν
 μαύχ. καὶ τὸ βύθιμο μὲ... βύθιμοι ἀπὸ βι. καὶ
 ἡ δέματα ἀπὸ... ἰαῖα ἢ... λουριά ἀπὸ... μωρεὸς υφασθῶν

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμὸν. Συνκεντρῶνόντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μεταφέρων... ἀπὸ... εἰς τὴν αὐλὴν... τῶν
 βυθιῶν... μὲ... κάρρα... πρὸς... ἀλωνιστῶν... μὲ...
 βύθια... Τελευταίας... ὀμυ... μεταφέρου... εἰς...
 κοινόχρηστον... τόπον... πρὸς... ἄλωνισμῶν... εἰς... τὸ χωράφι

2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμὸν δεμάτια. Εἰς τινος τόπου λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; Ὁ σωρός...

Ἐγκυβερτῶνται... ἄνω... ἀπὸ... ἄνω... ἄνω... ἄνω...
 Νῆα... τοποθετοῦνται... ὅπου τὰ δεμάτια... μὲ... ἄνω... ἄνω...
 εἰς τοιαύτην τότε γίνονται εἰς... εἰς...

3) Ὑπῆρχεν ἀνάκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; ...

ἄνω... ἀπὸ... τῶν... ἀλωνιστῶν... καὶ... εἰς τὴν αὐλὴν...
 τῶν... βυθιῶν... ἐγένετο... ὁ χωρισμὸς... τῶν καρπῶν...
 ἀπὸ... τῶν... ἄχυρα...

4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Ἐστὶ... τῶν... χωρίων... ἔξω... ἐπιπέδου... ἢ... καὶ... κωνική... ἔξω... χωρίων... ἢ... εἰς... ἢ... μεταφορὰ... τῶν βιταριῶν

ἐπιπέδου... ἢ... καὶ... κωνική... ἔξω... χωρίων...
 ἢ... εἰς... ἢ... μεταφορὰ... τῶν βιταριῶν

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
 ἐὰν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλὰς οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *τὰ ἀλώνια παλαιότερα πῶς ἐκμεταλλοποιεῖτο ἢ ἀπὸ τοῦ ἐπιπέδου γῆς καὶ ἐξ. μετ. οἰκογενεῶν. ὅταν. ἐκμ. μετ. ἐξ. ἀμνηστιασ. μικραὶ ἀνήκει εἰς ὅσο τοῦ χωρίου. κερταίνε ἀπὸ ἀνω μετ. μετ. καὶ μετ. βεῖροι. ἀπὸ βεῖ. ἐξ. ἀμνηστιασ. παλαιότερον ἀπὸ 45-60 ἡμερῶν θύμερον 2-3 ἄρες*
- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Παλαιότερον ἀπὸ 15 Ἰουλίου ἕως 10 Σεπτεμβρίου Σήμερον διαφέρει τὰ ἀμνηστιασ. ὅταν τοῦ χωρίου. ἔκμ. μετ.*

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες). *Χωματάλωνο*
 (Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *Πλάκες*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μίγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων) *ἐπαλείψω. ἐξ. ἀπὸ. μετ. κερταίνω. βούκ. καὶ. ψιφίδια. ἀχύρων. πρᾶκτικόν. διὰ τοῦ. λαγασ. ἀμνηστιασ.*

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *ἐν ἡμέρᾳ μίαν ἡμέραν πρὸ τοῦ ἀμνηστιασ.*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

βιοραϊζοται τὰ βότρωα... μέτρα... βίν. Οὐρί...
υψιμυ... γύρο. ἀνά. τὰ. εὐμενόμενα.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὑψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερᾶς,
στρούλουρας, δογκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὡστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἐρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμὸν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνη, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήεις διαστάσεις. Ἄπο ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακὰ. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγυσομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;.....

Ἐπαντᾶται τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα δουκάνη καὶ ὀνομαζέται τουνίαν

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; *ἀπὸ μῆ...*

10^ω πρωῖνὴν... βινύθω... εἰς δὲ μὲν ἀδωμῆσιν

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποσον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὄδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): *τὸ... δουκράνι... μαί... γέγειται... λευκοῦρ...*

ἄς... τὸ... ἐμωνιζόμενα... ὅταν... ἀρμ... ἔχει... δ... δαίματα... γέγειται... διεφορεῖται... τέρ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποσον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυς ; *ο... χεῖμαχος... καὶ... τῶν... δ... ἀρμ...*

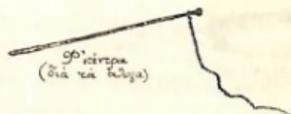
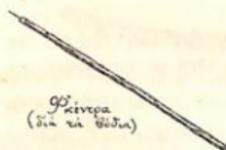
τῶν... ἀφανισμοῦ... ρι... τῶν... ἀφανισμοῦ... β... τῶν... μέ... τῶν... ἀφανισμοῦ

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἦ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). *δια... ἴα... κτύπημα... τῶν... ζῶων... ἐχρησιμοποιεῖται... τῶν... βουκέντρι*

ο... ε... ζῶων... μῆκος... 2... μῆτρων... καὶ... μ... τῶν... δια... τῶν... τῶν... μῆτρων

15) Πώς λέγεται ή εργασία του άλωνίσματος ένός άπλώματος, δηλ. ένός στρώματος σταχύων έντός του άλωνιοϋ. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν .. *6. στρώματα ζυμνισαοο* ..

Μία 6. στρώσειν... τω... ήμέραν ..

16) Πώς λέγονται οί άλωνισθέντες στάχυες, προτου λιχισθοϋν διά να άποχωρισθοϋν τά άχυρα άπό τον καρπόν ; (έν Κρήτη : μάλαμα)

17) Ποίοι άλωνίζουσι : ό ίδιος ό γεωργός με ίδια κά του ζώα ή ύπήρχον (ή ύπάρχουσι άκόμη) ειδικοί άλωνιστάι (έν Αίτωλία : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι άλωναροί και άγωγάτες), οί όποιοί είχαν βόδια ή άλογα και ανέλαβαν τον άλωνισμόν .. *οι... ιδία*

μέ... τα... δία... τω... βόδια ..

18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν έργαλειον ύπήρχον παλαιότερον εις χρήσιν άλλα μέσα χωρισμοϋ του καρπού άπό τους στάχυς· π.χ. τó κοπάνισμα αυτών με χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή με άλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα).

Υπήρχε και... άλλος τρόπος... ζυμνισματος με κόπανον (κοπάιν). ..

19) Ό κόπανος οϋτος πώς έλέγετο· έκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μήκος και πάχος είχε και ποίον τó σχήμά του ; · *ονομαζετο... κοπάιν... ξύλο... άξύλο... μήκος... 0,50... πάχος... 0,5... τó μέρος... τω... χερσι... 0,5... και... 0,5... τó... άλλον... άχυρα 0112*

και εις την άχυροποίησιν τών σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τόν τρόπον τούτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπό τοὺς στάχυς, παραθέτοντες σχεδιασμοὺς ἢ φωτογραφίας) *εἰς ἀπομόνωσιν ἐπὶ χῶμα καὶ μόνον δια τῶν μαρτύρων...*

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ; Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

(ν.τὸ... τρεῖς... πᾶν... ἐν... τὸ)... τὸ δόκιμον εἶναι...

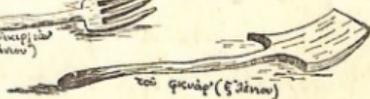
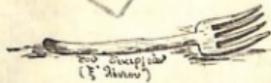
- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *τὸ ἔτος 1955...*

ἀλλοτρίως... ἐκ μινῶν... τρεῖς...

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

σωρεῖται μὲ τὸ... ἔχει σχῆμα ἐπίμηκες... ἔχει σχῆμα ἐπίμηκες... ἔχει σχῆμα ἐπίμηκες...

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Πρὸ τοῦ ἀρχίστη τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)* διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἐφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Ἐὶν ἀρχὴ χιλιετίας μετ' ἑξαμῆδος (ἑξαμῆδος)

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνεμίσμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινον παλαιοῦ ἑρμῆτιο

κόβρος ἢ ἀριλόγι

ἐριμόνι

νων με ὁπῶς διαφόρων μεγεθῶν π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

.. γίνεταί με μωβείν (μωβείνο) καὶ διάφορα
 μηχανῶν ἑπιπέδων καὶ θνομοσάσαντα μηχανοκίνητα
 να... Ἡ... εργαλεία αὐτῶν γίνεταί ἐπὶ γίνεταί
 κενῶν.....

7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
 Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ;
 Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται
 κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος
 (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς
 τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Σημειώσατε ἐξ ἐξ ἑξῆς
 με... βαρετόν... χαράσσει... σταυρῶ... Ἡ... τον... βαρετόν...
 με... βαρετόν... χαράσσει... σταυρῶ... Ἡ... τον... βαρετόν...
 το... βαρετό... καὶ... το... πρώτο... Ἡ... γίνεταί
 καὶ... Ἡ... Ἡ...

8) Ἄ λ λ α ἔ θ ι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.)
 εἰς τὴν ἀποθήκην. καὶ... το... πρώτο... Ἡ... γίνεταί

γίνεταί... Ἡ... Ἡ...

γ'.1) Ποῖα ὀφείλα πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως
 εἰς τὸ ἄλωνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια.
 Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο
 ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ
 δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Μαυριδί... ἐπὶ τῶν ματαιίαιον
 ἰλο ἀχυρῶν... τῆρα... αἰ ἀχυρῶν... γίνεται... ἐκτὸν ἀλίη.
 τῶν... θηλιεῶν... καὶ... τοποθετεῖται... ἐκτὸν ἀλίη... τὸ ἀχυρῶν*

5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

ἀπὸ... τῶν μαζύερα... χαράφι... πέρκαμε... τὸν σπέρου...

6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχῶν,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

*Πλέγεται ἀπὸ τῶν μαυριτῶν θλαίτες... ἐκτὸν ἀλίη...
 εἰς τὸ ἰκονοστάσιον... ἀπὸ τῶν πέρκα... ἐκτὸν ἀλίη...
 καὶ... εἰς... ἀμεινῶν... πρὸ... χρόνι...*

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

*τὸ... ἐκτὸν ἀλίη... τῶν... Ἀχίου... καὶ... τῶν...
 Αὐγούστου...*

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ..

Μαυριδί... τῶν μαζύερα...

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοί ανάπτουν την πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ;...

οί... Έφηβοί.....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; *Αν ναι, από ποιον μέρος ; οί... Έφηβοί.....

Ήταν από κοντά κατακίμα... Ένα
Παιδιά κοντά.....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Μέρις... Ρέει... ήμερ... νύκτ... από τὸ βουνό οί...
Έφηβοί... εμπορεύονται... και μαζεύουν τὰ
κασιδιὰ τὰ μεταφέρουν... μαζεύουν και

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

γ'. Ποιαί αί συνήθειαι εις κάθε τόπον δια κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι επικλήσεις, εόρτια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα... εὐχαί... και...
ποιήσων... εὐχαί... και... και...

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

τραγουδιὰ... γύρω... από τὴν φωτιά... και...
ρωδιὰ... και... και... και...
τραγουδιὰ... μέ... και... και... και...
και...

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

.....
.....
.....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τίπος

Τό Κέντρον Εργασίας τῆς Ἑλληνικῆς Αἰσθητικῆς τῆς Ακα-
δημίας Ἀθηνῶν. Αναγνωστοπούλου 14 Ἀθῆναι 136
Ἐ-Ἀθῆναις

Διὰ τοῦ κ. ἐπιδαυρικῶς δημοτικῆς ἐπιπέδου Ἀθηνῶν
ἔχομεν τῶν ἐπιπέδων νῶν περιλαμβανόμενῶν τῶν ἐπιπέδων
ἐπιμαθητικῶν διὰ γενεχίαν ἐργασίαν, ἐπιμαθητικῶν
κί προῦς τῶν ἐπιπέδων, καὶ ἔπιπέδων τῆς ἰσῆς
2647/1-12-1969 Δ/γῆς τοῦ κ. ἐπιδαυρικῶς
Μετὰ ἐπιπέδων

Κέντρον Ἐργασίας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ